

РЕШЕНИЕ

№ 114

гр. София, 21.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 3-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на девети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Теодора Кръстева

Съдия: Светлин Михайлов

при участието на секретаря Павлина Ив. Христова
като разгледа докладваното от Светлин Михайлов Въззивно търговско дело
№ 20231001000707 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 от ГПК.

Образувано е по повод постъпила въззивна жалба от „ОТП лизинг“ ЕООД, с която оспорва решение № 363 от 20.03.2023 г., постановено по т. д. № 2 690/21 г., по описа на Софийски градски съд, Търговско отделение, 3 състав, в частта, в която съдът е отхвърлил иска за разликата до пълния предявен размер от 64 096,69 евро /с левова равностойност от 125 362.22 лв., от които лева 498.35 лв. - за данък за превозно средство за м. 11 и 12 от 2020 г., 50 лв. за наложена глоба с фиш за нарушение, установено на 17.12.2020 г.; 10 575.10 лв. разноски за възстановяване на лизингово имущество, в т.ч. по договори с трети лица, за нотариални такси и уведомяване и правна помощ, както и за 4 773.46 лв. за застрахователни премии и административни такси по застраховки Автокаско и Гражданска отговорност, с падежи след 27.10.2020 г., като неоснователен, както и в частта, в която е осъден да заплати на „Полисимо“ ЕООД и П. С. П. сумата от 913.27 лв., разноски, сторени в заповедното и исковото производство, съобразно отхвърлената част от иска.

В жалбата се твърди, че при прекратяването на договора за лизинг лизингополучателят дължи всички неизплатени суми по договора, така и да заплати всички суми, дължими относно прекратяването му (чл.8). В тази връзка твърди, че съдът не е отчетел, че при прекратяването на договора ответникът не е върнал лизинговото имущество. Твърди, че съгласно разпоредбата на чл.347, ал.2 от ТЗ за договора за лизинг се прилагат съответно правилата за договора за наем, поради което в конкретния случай е следвало да се приеме, че приложимата разпоредба е на чл.236, ал.2 от ЗЗД. По отношение на частта, в която е

отхвърлена претенцията за заплащане на данък за МПС твърди, че извода е правно и житейски необоснован, с оглед не връщането на два от активите. По отношение на частта, в която съдът е отхвърлил претенцията за заплащане на застрахователни премии оспорва извода на съда, че такива се дължат само до развалянето на договора. В тази връзка твърди, че съдът не е отчел, че претендираните суми представляват застрахователни премии само по отношение на невърнатите лизингови активи. По отношение на сумата от 50 лв., представляваща заплатена глоба твърди, че съдът не е отчел факта, че към датата на извършване на нарушението въпросното МПС все още не е било върнато, поради което отговорността е за лизингополучателя. По отношение на сумата от 5 187 лв., представляваща заплатени разходи за връщането на лизинговите вещи, твърди, че съдът неправилно не е отчел действието на разпоредбата на чл.8 от договора за лизинг. Твърди, че именно с за действията на наестото дружество се е стигнало да заплащане на неизплатеното лизингово възнаграждение. Същите мотиви се отнасят и до сумата от 5 046 лв., заплатена на „Соломон груп“ ООД, която е извършила действия по установяването и връщането на вещите. Оспорва и изводите на съда по отношение на дължимостта на сумата от 342.10 лв., представляваща заплатени такси и разноски за изпращане на тораиални покани и правна помощ. В тази връзка се позовава на т. 25 от Тарифата за таксите и комисионните събирани от „Сожелиз Балгария“ ЕООД („ОТП лизинг“ ЕООД). Ето защо моли съда да постанови решение, с което да отмени атакуваното в тази част и вместо него постанови ново, с което да уважи предявеният иск за посочените суми, като претендира и заплатените такси и разноски в заповедното и исковото производство, вкл. и тази във въззивното производство.

Въззиваемите страни „Полисимо“ ЕООД и П. С. П. оспорват жалбата. Твърдят, че атакуваното решение е правилно и законосъобразно и като такова молят съда да го потвърди в тази част. Описва фактическата обстановка като твърдят, че от същата се установява, че след прекратяването на договора лизинговите вещи са върнати и нямат задължения по лизинговия договор, което се установява от уведомление изх. № 066/29.01.20 г. и писмо изх. № и-021 от 11.02.20 г. Твърди, че в хода на процеса ищецът е променил правопораждащия факт от запис на заповед в договор за лизинг, както и размера на исковата претенция, като включва в нея плащания извън записа на заповед и договора за лизинг. Ето защо молят съда да постанови решение, с което да потвърди атакуваното в тази част като правилно и законосъобразно.

С въззивна жалба „Полисимо“ ЕООД и П. С. П. оспорват решение № 363 от 20.03.2023 г., постановено по т. д. № 2 690/21 г., по описа на Софийски градски съд, Търговско отделение, 3 състав, в частта, в която съдът е признал за установено на основание чл. 422 ГПК, вр. чл. 535 ТЗ, вр. чл. 537 и чл. 485 ТЗ, вр. чл. 345, вр. чл. 342 ТЗ, вр. чл. 92 ЗЗД и чл. 79 ЗЗД и чл. 88, ал. 1, изр. 2 ЗЗД, че „Полисимо“ ЕООД и П. С. П. дължат солидарно на „ОТП лизинг“ ЕООД сумата от 55 968.72 евро (с левова равностойност от 109 465.31 лв.) по издаден запис на заповед от 05.01.2018 г., издаден от „Полисимо“ ЕООД и авалиран от П. С. П., на основание на който е издадена заповед за незабавно изпълнение по чл. 417 ГПК по ч. гр. д. № 42 779/21 г. по описа на Софийски районен съд, 65 състав и който запис на заповед е издаден за обезпечаване вземанията на ищеца по договор за финансов лизинг № 1831311228242/05.01.2018 г. и която сума включва изискуеми лизингови вноски с падежи настъпили в периода 05.02.2020 г. - 05.10.2020 г. (с № 24-32 по погасителен план) от общо

51 787.10 лв. с ДДС; сума от 8 198.75 лв. - неустойка по чл. 8, ал. 1 от договора за забава в плащането в цялост на вноски с падежи от 05.05.2019 г. до 05.01.2020 г. със срок на просрочие от падежа на всяка вноска и до 04.02.2020 г.; 31 097.70 лв. - неустойка в размер на 10% от цената на придобиване на лизинговите вещи на основание чл. 8, ал. 3 от договора, поради прекратяването му по вина на лизингополучателя; дължим данък за превозно средство за период м.01.-м.10.2020 г. от 2 491.75 лв.; изискуеми задължения за застрахователни премии и административни такси по застраховки Автокаско и Гражданска отговорност, разсрочени за плащане през 2020 година, с падежи до 27.10.2020 г. от 15 770.01 лева, както и 120 лева разходи за издаване на дубликат на малък талон, ведно със законната лихва върху горната главница от 21.07.21 г. до окончателното и плащане и в частта, в която са осъдени на основание чл. 78, ал. 1 ГПК да заплатят на „ОТП лизинг“ ЕООД сумата от 10 006.06 лв. - разноски, сторени в заповедното производство и сторените в настоящото производство разноски - за държавна такса, адвокатско възнаграждение с ДДС и вещо лице.

В жалбата се твърди, че съдът неправилно е постановил решението си, кредитирайки събраните по делото доказателства, но тълкувайки по начин, противоречащ на материалния закон. В тази връзка твърди, че спорна се явява датата на прекратяването на договора. Развива доводи относно сключването на договора, плащането на част от дължимите по него лизингови вноски, както и твърди, че от доказателствата по делото се установява, че договорът за лизинг е прекратен с изявление на ищеца от 29.01.2020 г., като от същото изявление се установява, че лизинговите вещи са върнати и дължимата към онзи момент сума е заплатена изцяло от ответника. Твърди, че претенцията за заплащане на лизингови вноски е неоснователна, тъй като договорът за лизинг е прекратен на 28.01.2020 г. Оспорва се възприетото от съда по отношение на връщането на вещите през м. 11 и м. 12.2020 г., като твърди, че лицата посочени в протокилите за предаване на вещите не са служители на ответното дружество. В тази връзка твърдят, че за тях договора за лизинг е прекратен на 30.01.20 г. Оспорва изводите на съда, че в резултат на извършено плащане договорът се е санирал и не е произвел прекратителното си действие. Като второ основание за незаконосъобразност на атакуваното решение ктвърдят, че същото е постановено в противоречие с материалния и процесуалния закон. В тази връзка твърди, че съобразно константната практика на ВКС основаниято и петитума на исковата молба по установителния иск следва да се припокриват с посочените в заповедта за изпълнение, а в конкретния случай ищецът е посочил друго основание договор за лизинг, т.е. след подаването на исковата молба ищецът променя правопораждащия факт. Твърди, че ищецът е изменил и размера на предявеният иск по отношение на главница, лихви, както и е въвел нова претендирана сума от 240 лв. за такси. Твърди, че в производството по чл.422 ГПК не намират приложение правилата за изменение на иска, вкл. и увеличение на размера му. Молят съда да обезсили постановеното решение като постановено по недопустим иск и производството по делото да бъде прекратено. Моли съда да постанови решение, с което да отмени атакуваното като незаконосъобразно и отхвърли исковите претенции, като претендира разноски и за двете инстанции.

Ответникът по тази въззивна жалба „ОТП лизинг“ ЕООД оспорва същата. Твърди, че изводите на съда относно датата на прекратяване на договора са правилни и законосъобразни, а твърденията на ответниците, че лизинговите вещи са върнати са неподкрепени с доказателства по делото. В тази връзка твърди, че съдът правилно е приел, че не са ангажирани доказателства за изпълнение на задължението за връщане. По отношение на въведеното твърдение за това, че протоколите са подписани от лица, които не са служители на ответното дружество твърди, че същото е преклудирано. Твърди, че доколкото жалбодателите не сочат други дати на връщане и не представят доказателства в тази насока, то твърдението на този факт не е в техен интерес. Оспорва и наведените

твърдения за не съответствие между основаниято и петитума на исковата молба, като развива доводи относно производството по чл.422 от ГПК. Моли съда да постанови решение, с което да потвърди атакуваното като правилно и законосъобразно и претендира разноски.

Съдът след като се съобрази с доводите изложени в молбата и обсъди събраните писмени доказателства, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

От фактическа страна:

Не се спори между страните, а се установява и от атакуваното решение № 363 от 20.03.2023 г., постановено по т. д. № 2 690/21 г., по описа на Софийски градски съд, Търговско отделение, 3 състав, че съдът е признал за установено на основание чл. 422 ГПК, вр. чл. 535 ТЗ, вр. чл. 537 и чл. 485 ТЗ, вр. чл. 345, вр. чл. 342 ТЗ, вр. чл. 92 ЗЗД и чл. 79 ЗЗД и чл. 88, ал. 1, изр. 2 ЗЗД, че „Полисимо“ ЕООД и П. С. П. дължат солидарно на „ОТП лизинг“ ЕООД сумата от 55 968.72 евро (с левова равностойност от 109 465.31 лв.) по издаден запис на заповед от 05.01.2018 г., издаден от „Полисимо“ ЕООД и авалиран от П. С. П., на основание на който е издадена заповед за незабавно изпълнение по чл. 417 ГПК по ч. гр. д. № 42 779/21 г. по описа на Софийски районен съд, 65 състав и който запис на заповед е издаден за обезпечаване вземанията на ищеца по договор за финансов лизинг № 1831311228242/05.01.2018 г. и която сума включва изискуеми лизингови вноски с падежи настъпили в периода 05.02.2020 г. - 05.10.2020 г. (с № 24-32 по погасителен план) от общо 51 787.10 лв. с ДДС; сума от 8 198.75 лв. - неустойка по чл. 8, ал. 1 от договора за забава в плащането в цялост на вноски с падежи от 05.05.2019 г. до 05.01.2020 г. със срок на просрочие от падежа на всяка вноска и до 04.02.2020 г.; 31 097.70 лв. - неустойка в размер на 10% от цената на придобиване на лизинговите вещи на основание чл. 8, ал. 3 от договора, поради прекратяването му по вина на лизингополучателя; дължим данък за превозно средство за период м.01-м.10.2020 г. от 2 491.75 лв.; изискуеми задължения за застрахователни премии и административни такси по застраховки Автокаска и Гражданска отговорност, разсрочени за плащане през 2020 г., с падежи до 27.10.2020 г. от 15 770.01 лв., както и 120 лв. разходи за издаване на дубликат на малък талон, ведно със законната лихва върху горната главница от 21.07.2021 г. до окончателното ѝ плащане, отхвърлил е иска за разликата до пълния предявен размер от 64 096.69 евро (с левова равностойност от 125 362.22 лв., от които лева 498.35 лв. - за данък за превозно средство за м. 11 и 12 от 2020 г., 50 лв. за наложена глоба с фиш за нарушение, установено на 17.12.2020 г.; 10 575.10 лв. разноски за възстановяване на лизингово имущество, в т.ч. по договори с трети лица, за нотариални такси и уведомяване и правна помощ, както и за 4 773.46 лв. за застрахователни премии и административни такси по застраховки Автокаска и Гражданска отговорност, с падежи след 27.10.2020 г.), като неоснователен, осъдил е на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, „Полисимо“ ЕООД и П. С. П. да заплатят на „ОТП лизинг“ ЕООД сумата от 10 006.06 лв. - разноски, сторени в заповедното производство и сторените в настоящото производство разноски - за държавна такса, адвокатско възнаграждение с ДДС и вещо лице и е осъдил, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, „ОТП лизинг“ ЕООД да заплати на „Полисимо“ ЕООД и П. С. П. сумата от 913.27 лв. - разноски, сторени в заповедното производство и сторените в настоящото производство разноски - за държавна такса, адвокатско възнаграждение и вещо лице.

Не се спори между страните, а се установява и от представените по делото писмени доказателства, че между „ОТП лизинг“ ЕООД (с предишно наименование „Сожелиз-България“ ЕООД), в качеството му на лизингодател, „Полисимо“ ЕООД, в качеството му на лизингополучател, и П. С. П., „Симперто 1“ ЕООД и М. Х. Г., последните

трима, в качеството им на солидарни длъжници (като съдлъжници) на 05.01.2018 г. е сключен договор за финансов лизинг № 1831311228242/05.01.2018 г. Не се спори, а се установява и от представения погасителен план - Приложение А към договора и неразделна част от него, че страните са постигнали съгласие по отношение на срок на действие на договора (36 месеца). Видно от представеният договор лизингодателят е поел задължението да придобие и съответно - предостави за временно и възмездно ползване на лизингополучателя 6 броя движими лизингови вещи: MERCEDES 1844 LS ACTOROS, употребяван, Шаси № WDB9340321L528955; MERCEDES 1844 LS ACTOROS, Шаси № WDB9340321L528956; MERCEDES 1844 LS ACTOROS, употребяван, шаси № WDB9340321L534242; MERCEDES 1844 LS ACTOROS, употребяван, шаси № WDB9340321L533468 и MERCEDES 1844 LS ACTOROS, употребяван, шаси № WDB9340321L533047.

Не се спори, а се установява и от представеният приемо - предавателен протокол от 14.03.2018 г., че лизингодателят е изпълнил задълженията си сключеният договор като е предал вещите на лизингополучателя. Не се спори, а се установява и от доказателствата по делото, че лизингополучателят е заплатил договорената авансова вноса в размер на 34 026 EUR.

Не се спори, а се установява и от доказателствата по делото, че ответницата П. е подписала договора в качеството си съдлъжник. Видно от разпоредбата на чл. 12, ал. 11 от договора страните са постигнали съгласие, че при промяна на датата на предаване на вещите, лизингодателят може да промени погасителния план, както и е сторено на 04.04.2018 г. Видно от договора страните са постигнали съгласие размерът на лизинговите вноски след първата да може да бъде променя в зависимост от промяната в лихвения процент, когато той е променлив. Не се спори, а се установява и от доказателствата по делото, че ищецът е изпращал периодично актуализиран погасителен план след края на съответните тримесечия, както и че ответникът лизингополучател е получил последния актуализиран погасителен план от 02.10.2020 г.

Не се спори, а се установява и от т. 17.2. от сключения договор, че страните са постигнали съгласие при промяна в нивата на референтния лихвен процент, който се отчита в края на всяко тримесечие на календарната година, съответно към 31 март, 30 юни, 30 септември и 31 декември да бъде променяна и размера на погасителната вноса. Не се спори, а се установява и от доказателствата по делото, че страните са постигнали съгласие дължима такса управление от 1 590 евро, такса регистрация 306.78 евро. Видно от разпоредбата на чл. 2, ал. 6 от договора страните са определили поредност на погасяване на дължимите плащания по договора, в хипотезата, когато те са повече от едно, като първо се погасяват такси одобрение, разходи, дължими от лизингополучателя, неустойки, лихви по просрочени лизингови вноски и лизингови вноски (тези с по-ранен падеж се покриват първи). Не се спори, а се установява и от разпоредбата на чл. 9, че разходите са за сметка на лизингополучателя, сред които и тези за застраховки (Автокаска и Гражданска отговорност - установено по-подробно в чл. 7, ал. 1 от договора), всякакви допълнителни такси, свързани с

придобиване и ползване на вещите и други.

Не се спори, а се установява и от разпоредбата на чл. 8, ал. 1 от договора за лизинг, че е постигнато съгласие за заплащане на обезщетение за забава в размер на 0.1 % върху дължимата сума за всеки ден забава, при неизпълнение в срок на задълженията на лизингополучателя, а в ал. 3 е уговорена неустойка в размер на 10% от цената на придобиване на лизинговото имущество при прекратяване на договора по вина на лизингополучателя.

Не се спори, а се установява и от доказателствата по делото, че с уведомление, получено от лизингополучателя на 31.01.2020 г., последният е уведомен за размера на просрочените си към 28.01.2020 г. задължения и е поканен да заплати сумата от 77 502.78 лв., в която са включени лизингови вноски, разходи за застраховки, административни такси и обезщетение за забава и договорна лихва до този момент. Видно от текста на уведомлението лизингодателят е уведомил лизингополучателят, че при неплащане на просрочените задължения в десетдневен срок, лизингодателят ще счита договора за развален при условията на чл. 87 ЗЗД и на основание чл. 11, ал. 1, т. 5, вр. чл. 8, ал. 1, т. 2 от договора, когато възниква и задължението за лизингополучателя за заплащане на неустойка по чл. 8, ал. 3 от договора. Със същото лизингополучателят е поканен да върне лизинговите вещи в срок до три дни от датата на прекратяване на договора на конкретно посочено място и време.

Не се спори, а се установява и от доказателствата по делото, че с уведомление получено от лизингополучателя на 16.10.2020 г., връчено редовно, при спазване изискванията на чл. 47 ГПК ищецът е поканил длъжника да заплати в предоставен срок просрочените задължения за данък, лизингови вноски, неустойки, такси управление, разходи за застраховки и други в общ размер от 63 956.85 лева, като е посочил и че след изтичане на срока, ще счита договора за развален на основание чл. 87 ЗЗД.

От представените приемо-предавателни протоколи от 28.11.2020 г., 08.12.2020 г. и 18.12.2020 г., се установява, че ищецът е получил владението на три от предоставените по договора лизингови вещи, които са предадени на упълномощено от ищеца лице.

По делото не са ангажирани доказателства от ответниците, че същите са предали владението на процесните три автомобили преди посочените в протоколите дати.

От заключението на изготвената и прието по делото съдебно-счетоводна експертиза се установява, че неплатената част от цитираните месечни лизингови вноски, включващи главница и възнаградителна лихва, чиито падежи са настъпили за времето от 05.02.2020 г. до 27.10.2020 г., представлява сумата от 51 787.10 лева с ДДС. В заключението си вещото лице е отразило, че при съобразяване уговореното в чл. 8, ал. 1 от договора и падежа на съответните вноски, както и извършваните плащания след уговорените срокове, начислените неустойки за забава в плащането на вноските за периода от падежа на всяка вноска към 21.07.2021 г. (датата на подаване на заявлението по чл. 417 ГПК) е в размер на общо 8 198.75 лв. В заключението си вещото лице е установило, че вноски с номера 16-23,

които са падежирали в периода 05.05.2019 г. до 05.11.2019 г. са заплатени на 04.02.2020 г. С оглед на това е дължима неустойка по договора. Вещото лице е изчислило, че неустойката по чл.8, ал. 3 от договора е в размер на 31 097.90 лв. В заключението си вещото лице е изчислило и извършените общи плащания по договора, както и размера на дължимия данък МПС.

От правна страна:

При така установената фактическа обстановка, съдът направи следните правни изводи:

С атакуваното решение № 363 от 20.03.2023 г., постановено по т. д. № 2 690/21 г., по описа на Софийски градски съд, Търговско отделение, 3 състав, съдът е признал за установено на основание чл. 422 ГПК, вр. чл. 535 ТЗ, вр. чл. 537 и чл. 485 ТЗ, вр. чл. 345, вр. чл. 342 ТЗ, вр. чл. 92 ЗЗД и чл. 79 ЗЗД и чл. 88, ал. 1, изр. 2 ЗЗД, че „Полисимо“ ЕООД и П. С. П. дължат солидарно на „ОТП лизинг“ ЕООД сумата от 55 968.72 евро (с легова равностойност от 109 465.31 лв.) по издаден запис на заповед от 05.01.2018 г., издаден от „Полисимо“ ЕООД и авалиран от П. С. П., на основание на който е издадена заповед за незабавно изпълнение по чл. 417 ГПК по ч. гр. д. № 42 779/21 г. по описа на Софийски районен съд, 65 състав и който запис на заповед е издаден за обезпечаване вземанията на ищеца по договор за финансов лизинг № 1831311228242/05.01.2018 г. и която сума включва изискуеми лизингови вноски с падежи настъпили в периода 05.02.2020 г. - 05.10.2020 г. (с № 24-32 по погасителен план) от общо 51 787.10 лв. с ДДС; сума от 8 198.75 лв. - неустойка по чл. 8, ал. 1 от договора за забава в плащането в цялост на вноски с падежи от 05.05.2019 г. до 05.01.2020 г. със срок на просрочие от падежа на всяка вноска и до 04.02.2020 г.; 31 097.70 лв. - неустойка в размер на 10% от цената на придобиване на лизинговите вещи на основание чл. 8, ал. 3 от договора, поради прекратяването му по вина на лизингополучателя; дължим данък за превозно средство за период м.01-м.10.2020 г. от 2 491.75 лв.; изискуеми задължения за застрахователни премии и административни такси по застраховки Автокаско и Гражданска отговорност, разсрочени за плащане през 2020 г., с падежи до 27.10.2020 г. от 15 770.01 лв., както и 120 лв. разходи за издаване на дубликат на малък талон, ведно със законната лихва върху горната главница от 21.07.2021 г. до окончателното ѝ плащане, отхвърлил е иска за разликата до пълния предявен размер от 64 096.69 евро (с легова равностойност от 125 362.22 лв., от които лева 498.35 лв - за данък за превозно средство за м. 11 и 12 от 2020 г., 50 лв. за наложена глоба с фиш за нарушение, установено на 17.12.2020 г.; 10 575.10 лв. разноски за възстановяване на лизингово имущество, в т.ч. по договори с трети лица, за нотариални такси и уведомяване и правна помощ, както и за 4 773.46 лв. за застрахователни премии и административни такси по застраховки Автокаско и Гражданска отговорност, с падежи след 27.10.2020 г.), като неоснователен, осъдил е на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, „Полисимо“ ЕООД и П. С. П. да заплатят на „ОТП лизинг“ ЕООД сумата от 10 006.06 лв. - разноски, сторени в заповедното производство и сторените в настоящото производство разноски - за държавна такса, адвокатско възнаграждение с ДДС и вещо лице и е осъдил, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, „ОТП лизинг“ ЕООД да заплати на „Полисимо“ ЕООД и П. С. П. сумата от 913.27 лв. - разноски, сторени в заповедното производство и сторените в настоящото производство разноски - за държавна такса, адвокатско възнаграждение и вещо лице.

По допустимостта и основателността на подадените въззивни жалби:

По отношение на допустимостта на подадените въззивни жалби, настоящият състав намира, че същите са процесуално допустими, като подадени от оправомощени лица и в установените от закона срокове. Атакуваното решение е валидно и допустимо.

В жалбата на ответниците са наведени доводи за недопустимост на атакуваното решение, като постановено по недопустим иск, с оглед на недопустимо изменение на основанията на предявеният установителен иск. По отношение на законосъобразността на атакуваното решение ответниците оспорват възприетото от съда по отношение на датата на прекратяване на облигационната връзка, санирането на договора след изпратеното първо уведомление за прекратяването му, както и се оспорва датата на връщане на вещите след прекратяването на договора. Във въззивната жалба на ищеца са наведени доводи за незаконосъобразност на атакуваното решение свързани с изводите на съда по отношение на дължимостта на направените разходи до установяване и връщане на наетите вещи, за дължимостта на разходите по застраховане на автомобилите, както и разходите за прекратяване на договора. Така наведените доводи за незаконосъобразност съдът в настоящия си състав намира за частично основателни по следните съображения:

По отношение на наведените доводи за недопустимост на постановеното решение съдът в настоящия си състав намира, че същите са неоснователни. Съгласно задължителните указания по приложението на закона, дадени в т. 17 от ТР № 4 от 18.06.2014 г. по тълк. Д. № 4/2013 г., ОСГТК на ВКС предметът на делото по иска, предявен по реда на чл. 422 ГПК, се определя от правното твърдение на ищеца в исковата молба за съществуването на подлежащо на изпълнение вземане, за което е издадена заповедта за изпълнение. Подлежащото на изпълнение вземане в хипотезата на издадена заповед за изпълнение по чл. 417, т. 9 ГПК въз основа на запис на заповед е вземането по редовен от външна страна менителничен ефект.

Записът на заповед е ценна книга, материализираща права, и доказателство за вземането. Вземането по запис на заповед произтича от абстрактна сделка, на която основанията е извън съдържанието на документа.

При редовен от външна страна менителничен ефект и направено общо оспорване на вземането от ответника, ищецът не е длъжен да сочи основание на поетото от издателя задължение за плащане и да доказва възникването и съществуването на вземане по каузално правоотношение между него като поемател и длъжника-издател по повод или във връзка с което е издаден записът на заповед.

С въвеждането на твърдения или възражения от поемателя или от издателя за наличието на каузално правоотношение, по повод или във връзка с което е издаден редовният запис на заповед, се разкрива основанията на поетото задължение за плащане или обезпечителния характер на ценната книга. В тази хипотеза в производството по чл. 422 ГПК на изследване подлежи и каузалното правоотношение доколкото възраженията, основани на това правоотношение, биха имали за последица погасяване на вземането по записа на заповед. С оглед на това настоящият състав намира, че не е налице недопустимо изменение на предявеният иск от ищеца, което би могло да обоснове недопустимост на атакуваното решение.

По правилото на чл. 154, ал. 1 ГПК за разпределение на доказателствената тежест всяка от страните доказва фактите, на които основава твърденията и възраженията си, и

които са обуславящи за претендираното, съответно отричаното право - за съществуването, респ. несъществуването на вземането по запис на заповед.

При липса на спор между страните относно наличието на конкретно каузално правоотношение, чието изпълнение е обезпечено с издадения запис на заповед, съдът разглежда заявените от ответника - длъжник релативни възражения, като например: за невъзникване на вземането, за погасяването му или за недействителност на основанията по каузалното правоотношение.

Възражението за каузално правоотношение, в обезпечение на което е издаден запис на заповед, няма характеристиката на фактически и правен довод по смисъла на решение № 358/18.06.2010 г., постановено по гр. д. № 1 183/09 г., по описа на III г.о. на ВКС. Само по себе си въвеждането на каузалното правоотношение, за да би имала страната правен интерес от това, винаги се съпътства или с правопогасяващо възражение - за изпълнение на вземането по каузалното правоотношение, погасяване по давност или правоизключващо такова - напр. с оглед ненастъпила изискуемост съгласно каузалното правоотношение или недължимост предвид съдбата на същото (развален договор), недействителност на каузалното правоотношение и пр.. Във всички случаи, обаче, това твърдение предполага ангажиране на доказателства в установяване основателността му, респ. организиране защитата на ответната страна, разумно ограничаване на възможността за предприемането на което във времето цели преклузията на чл. 131 ГПК.

В конкретния случай първоинстанционния съд е изследвал връзката между запис на заповед и договора за лизинг, след като е съобразил твърденията на ответника, че запис на заповед е издаден за обезпечаване на породени от договора каузални отношения между страните по които не е налице неизпълнение от страна на ответниците. Твърденията за наличие на каузални отношения са въведени от ищеца с допълнителна молба по повод на възраженията в отговора на исковата молба, че съществува каузална причина за издаване на записите на заповед. Въвеждането в производството по чл. 422, ал. 1 ГПК на каузално правоотношение като причина за издаване на запис на заповед не съставлява изменение на основанията на иска, каквато теза застъпват въззивниците. Посочването на каузално правоотношение и изследването на връзката му със запис на заповед, от който произтича установяването с иска по чл. 422, ал. 1 ГПК парично вземане, е процесуално допустимо, а в случаите, когато ответникът черпи възражения за несъществуване на вземането от каузалното правоотношение, обсъждането на каузалното правоотношение е от значение за преценката на основателността на предявения иск. Като се е произнесъл по всички възражения на ответниците -въззивници и е формирал изводите си за съществуване на вземане по запис на заповед след изследване на връзката им с договора за лизинг и на породените от него каузални правоотношения, първоинстанционния съд е постановил решението си в съответствие със задължителната практика на ВКС в Тълкувателно решение № 1/04.01.2001 г. по гр. д. № 1/2000 г. на ОСГК на ВКС, ППВС № 7/65 г., ППВС № 1/53 г. и Тълкувателно решение № 4/2013 г. от 18.06.2014 г. на ОСГТК на ВКС. С оглед на изложеното настоящият състав намира, че атакуваното решение е допустимо, а наведените

доводи запнедопустимост предвид изменение на основанието на предявеният иск, продължение на заповедното производство са неоснователни.

По отношение на наведените във въззивните жалби доводи за незаконосъобразност на атакуваното решение съдът в настоящия си състав намира същите за неоснователни. Във въззивната жалба на ответниците се оспорват изводите на съда по отношение на датата на прекратяването на облигационната връзка и връщането на процесните вещи, предмет на договора за лизинг.

Доктрината и константната съдебна практика, обективизирана в решение № 102 от 03.08.2010 г., постановено по т. д. № 897/09 г., по описа на Т.К., II Т.О. на ВКС и др., приемат безпротиворечиво, че в разпоредбата на чл. 87 ЗЗД е заложен принципът, че развалянето на договора е крайна мярка, към която се пристъпва след като се изчерпят възможностите за неговото изпълнение. Действащата нормативна уредба е насочена към охрана на създаденото договорно правоотношение, което следва да бъде запазено, освен при наличието на сериозни причини, обосноваващи развалянето на договора. В хипотезата на договор за лизинг посоченият законов текст намира приложение при прекратяване на лизинговия договор. Поради това не се допуска разваляне, респективно прекратяване на договора, ако неизпълнената част от задължението е незначителна с оглед интереса на кредитора.

Прилагането на чл. 87, ал. 4 ЗЗД налага преценката за съотношението между изпълнената и неизпълнената част от задължението, като се има предвид вида на договора и характера на задължението. Процесният договор за лизинг има правната характеристика на договор за финансов лизинг, уреден в чл. 342, ал. 2 ТЗ. С договора за финансов лизинг лизингодателят се задължава да придобие вещь от трето лице при условия, определени от лизингополучателя, и да му я предостави за ползване срещу възнаграждение. За разлика от оперативния лизинг, финансовият лизинг съчетава мандатния елемент - поръчката на лизингополучателя с финансово-кредитния елемент - придобиването на вещта от лизингодателя с негови средства и последващото ѝ изплащане от лизингополучателя под формата на възнаграждение за ползването - лизингови вноски. По своята същност финансовият лизинг представлява специфична финансова операция за предоставяне на кредит във веществена форма по избор на лизингополучателя. С него лизингодателят, финансирайки със свои средства покупката на съответната вещь по поръчка на лизингополучателя, на практика отпуска кредит на лизингополучателя в размер на покупната цена, като си осигурява възстановяване на инвестицията чрез заплащане на лизингово възнаграждение, плащано чрез отделни лизингови вноски на определени интервали от време. За разлика от оперативния лизинг, при договора за финансов лизинг размерът на лизинговото възнаграждение (общата стойност на лизинговите вноски) е калкулирано по такъв начин, че покрива първоначалната стойност на актива (вещите), разноските на лизингодателя и неговата печалба, поради което се съдържа и клауза за закупуване на този актив от лизингополучателя. При оперативния лизинг не е налице мандатен елемент - поръчката на лизингополучателя за придобиване на вещь от трето лице.

При него стойността на вещта не се покрива изцяло от лизинговите вноски, плащани през установения в договора срок, и лизингодателят има интерес от остатъчната стойност на вещта, като разчита на възможността за продажбата му или за повторното му предоставяне за ползване от друг лизингополучател. Докато при оперативния лизинг интересът на лизингодателя е получаване на отделната лизингова вноска, при финансовия лизинг интересът е получаване на цялото лизингово възнаграждение.

Процесният договор за лизинг има характера на финансов лизинг, тъй като лизингодателят се е задължил да придобие конкретни автомобили, избран от лизингополучателя, срещу задължението на лизингополучателя да заплати лизинговата цена в размер 159 000 евро на отделни лизингови вноски, като първата лизингова авансова вноска е в размер на 34 026 евро.

По делото липсва спор, а се установява и от доказателствата приложени от страните, че с уведомление, получено от лизингополучателя на 31.01.2020 г., последният е уведомен за размера на просрочените си към 28.01.2020 г. задължения и е поканен да заплати сумата от 77 502.78 лв., представляваща незаплатени лизингови вноски, разходи за застраховки, административни такси и обезщетение за забава и договорна лихва. Видно от същото писмо лизингодателят е отправил изявление, че при неплащане на просрочените задължения в десетдневен срок ще счита договора за развален при условията на чл. 87 ЗЗД и на основание чл. 11, ал. 1, т. 5, вр. чл. 8, ал. 1, т. 2 от договора, както и за задължението да лизингополучателя за заплащане на неустойка по чл. 8, ал. 3 от договора. Със същото изявление е поканил лизингополучателя да върне лизинговите вещи в срок до три дни от датата на прекратяване на договора на конкретно посочено място и време. По делото липсва спор, че ответникът търговско дружество е извършил плащане в размер на 29 985 евро на 04.02.2020 г. От заключението на назначената съдебно-счетоводна експертиза се установява, че със заплатената сума не е погасено цялото изискуемо вземане (вкл. застрахователни премии, чиято дължимост е оспорвана от лизингополучателя) към меродавния за развалянето момент - 10.02.2020 г., датата на която изтича предоставения срок за доброволно изпълнение. От доказателствата се установява, че с извършеното плащане са заплатени 7 от общо 8 претендирани лизингови вноски. При платено от лизингополучателя над 90% от дължимото към онзи момент лизингово възнаграждение, обосновано първоинстанционния съд е направил извод, че неизпълнената част от задължението е незначителна с оглед интереса на лизингодателя, поради което е налице хипотезата на чл. 87, ал. 4 ЗЗД и последният не би могъл да прекрати договора за лизинг. Платените със забава лизингови вноски, вкл. и неизпълнените задължения за други плащания по договора са основание за ангажиране отговорността на лизингополучателя за неустойка за забава или заплащането на обезщетение за забавено изпълнение, но не и за неговото прекратяване. С оглед на изложеното настоящият състав намира, че въведеното в процеса твърдение за незаконосъобразност на изводите на първоинстанционния съд по отношение на продължаването на договора след изпратеното уведомление за прекратяване на същия, получено на 30.01.20 г. и извършеното погасяване на задължения е

неоснователно.

По отношение на наведените доводи за незаконосъобразност на атакуваното решение в частта, в която съдът е приел, че договора е развален с уведомление, изпратено до лизингополучателя и получено от него на 16.10.2020 г. съдът в настоящия си състав намира, че същото е неоснователно. С цитираното писмо, се съдържа изявление на кредитора за разваляне на договора, поради неизпълнение задълженията на лизингополучателя за срочно погасяване на възникналите от договора парични задължения за данък, лизингови вноски, неустойки, такси управление, разходи за застраховки и други в общ размер от 63 956.85 лева. Предвид дължимите суми, както и липсата на извършено в срока за доброволно изпълнение плащане, следва да се приеме, че посоченото изявление е произвело действие и правоотношението между страните е прекратено. Липсата на изпълнение в предоставения 10- дневен срок и размерът на забавените плащания, надхвърлящ в частта по лизинговите вноски около 10 % от лизинговата цена по договора, както и липсата на изпълнение на другите задължения за заплащане на разноски по договора за лизинг налага обосноваван извод, че неизпълнените изискуеми вземания не са незначителни с оглед икономическия интерес на кредитора, поради което в случая не е налице хипотезата на чл. 87, ал. 4 ЗЗД. В останалата част следва да се съобразят и мотивите изложени по-горе в настоящето решение, както и тези изложени от първоинстанционния съд.

По отношение на наведените доводи свързани с връщането на лизинговите вещи съдът намира, че същите са неоснователни. Тежестта на доказване на този факт, от които ответниците черпят права е на ответниците. Същите не са ангажирали годни доказателства, които да опровергават твърдените дати на връщане на автомобилите от ищеца. Дори да се приеме за допустимо за разглеждане от настоящата инстанция въведеното с въззивната жалба твърдение, че посочените от ищеца дати на връщане на три от лизинговите вещи, то ответниците не представят доказателства в подкрепа на твърдението си, че вещите са върнати след получаване на първото изявление за разваляне на договора. Видно от обстоятелствената част на въззивната жалба те се позовават на писмо изх. № и-21 от 11.02.20 г., изпратено от „Гард контакт“ ЕООД до „ОТГП лизинг“ ЕООД. Видно от приложеното по делото писмо в него не се съдържат твърдения за възстановяване на собствеността на автомобилите. От текста става ясно, че са проведени срещи с представители на ответното дружество, вкл. и с предходния собственик на капитала, установено е местонахождението на активите, но липсват изявления, че същите след установяването са иззети от ответното дружество. Изявлението, „че изпълнението на заявката е приключено и работата следва да бъде отчетена“ не може да се възприеме, като доказателство, установяващо връщането на автомобилите, предмет на лизинговия договор.

По отношение на наведените доводи от ищеца относно законосъобразността на решението, в частта в която съдът е отхвърлил частично предявените искове съдът намира, че същите са неоснователни. С решението си първоинстанционния съд е отхвърлил част от претенцията за заплащане на дължим данък МПС, като е приел, че същият е дължим само за периода от 2020 г., за които договорът е обвързвал страните. Този извод не може да бъде

споделен. Съгласно разпоредбата на чл.347, ал.2 от ТЗ по отношение на договора за лизинг се прилагат правилата за договора за наем, с изключение на изрично предвидените в текста норми. В практиката на ВКС по чл. 290 ГПК и обективизирана в решение № 227/07.01.2015 г., постановено по т. д. № 2 482/13, по описа на Първо т.о., решение № 25 от 27.02.2020 г., постановено по т. д. № 426/19 г., по описа на Т.К., II Т.О. на ВКС и др. е прието, че нормата в чл. 236, ал. 1 ЗЗД не урежда и не се прилага за хипотезите, при които наемен договор е преустановил действието си, поради разваляне или предсрочно прекратяване, а само когато е изтекъл срокът на действие, за който е сключен. Само в последният случай, ако наемателят продължи да държи вещта със съгласието на нейния наемодател, срочното наемно отношение продължава действието си като безсрочно. Настоящият състав на въззивния съд напълно споделя приетия отговор на правния въпрос изразен в горесцитираното решение, доколкото същото се основава и следва от съдържанието на ясната разпоредба на закона (чл. 236, ал. 1 ЗЗД). С оглед на това въведеното възражение, че в конкретния случай следва да се приложи разпоредбата на чл.236 от ЗЗД е неоснователно. Ето защо решението, в частта, в която съдът е отхвърлил предявеният иск за сумата от 498.35 лв. е правилно и законосъобразно и като такова следва да се потвърди.

По отношение на частта от решението, в която съдът е отхвърлил предявеният иск за сумата от 4 773.46 лв., представляващи вноски по изрично цитирани застрахователни полици съдът намира, че същото е правилно и законосъобразно. С оглед на изложените мотиви по-горе съдът намира, че дължимите застрахователни премии и административни такси във връзка със сключените застрахователни договори по застраховка Каско за петте превозни средства и съответно - по застраховки Гражданска отговорност, лизингополучателят дължи само тези премии по договорите, чиито падеж е настъпил преди развалянето му. Ето защо и предвид разпоредбата на чл. 7.3 от договора да заплаща застрахователните премии на падежа, предявеният иск за заплащане на такива след датата на развалянето на договора са недължими.

По отношение на подадената жалба в частта, в която съдът е отхвърлил претенцията за заплащане на сумата от 50 лв. глоба с фиш, съдът намира, че следва да се споделят изводите на първоинстанционния съд. Видно от доказателствата делото глобата е наложена за установено на 17.12.2020 г. нарушение. Това е след развалянето на договора, поради което макар и да се дължи от лизингополучателя, с оглед упражняването на фактическата власт върху автомобила към момента на установяване на нарушението, то същата не може да бъде призната като дължима на предявеното основание, като разход, свързан с ползване на вещта, сторен по време на действие на договора.

По отношение на частта от решението, в която съдът е отхвърлил предявеният иск за сумата от 5 187 лв., представляваща заплатено от лизингодателя на трето лице възнаграждение за установяване на местонахождението и възстановяване на владението на лизинговите вещи и за сумата от 5 046 лв., представляваща заплатено възнаграждение на трето лице за установяване на местонахождението и възстановяване на владението на лизинговите вещи съдът намира, че наведените доводи за незаконосъобразност са

неоснователни. В тази част следва да се споделят изложените подробни мотиви от първоинстанционния съд на основание чл.271 от ГПК. За пълнота на изложението следва да се посочи, че позоваването от страна на ищеца на разпоредбата на чл. 2, ал.5 от сключеният между страните договор е некоректно. Тълкуването на разпоредбите на договора при условията на чл. 20 от ЗЗД обосновават извод, че поетото от лизингополучателя задължение за заплащане и на допълнителни такси, следва да се разбира като такси и разноски, свързани с използването и опазването на активите и същите са ясно посочени в чл. 2, ал. 9 от договора. Такъв характер, обаче, нямат и заплатените нотариални такси, правна помощ, разходи за уведомяване, вкл. и установяване на местонахождението на вещите и/или връчването на писма и покани.

По изложените съображения настоящият състав намира, че атакуваното решение е правилно и законосъобразно и като такова следва да се потвърди.

По отношение на претендирани разноски в настоящето производство съдът намира, че такива се дължат на страните с оглед осъществената защита по делото. Предвид липсата на изявление за прекомерност съдът намира, че ответниците следва да бъдат осъдени да заплатят на ищеца сумата от 11 597.38 лв., разноски за един адвокат. Ищецът следва да бъде осъден да заплати на ответниците сумата от 11 854.31 лв., разноски за един адвокат.

Водим от гореизложеното Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 363 от 20.03.2023 г., постановено по т. д. № 2 690/21 г., по описа на Софийски градски съд, Търговско отделение, 3 състав, като **правилно и законосъобразно**.

ОСЪЖДА „Полисимо“ ЕООД, ЕИК: 102868644 и П. С. П., ЕГН: ***** **да заплатят** на „ОТП лизинг“ ЕООД, ЕИК: 131391369 сумата от 11 597.38 (единадесет хиляди петстотин деветдесет и седем лв. и тридесет и осем ст.) лв., представляваща разноски, сторени в настоящото производство.

ОСЪЖДА „ОТП лизинг“ ЕООД, ЕИК: 131391369 **да заплати** на „Полисимо“ ЕООД, ЕИК: 102868644 и П. С. П., ЕГН: ***** сумата от 11 854.31 лв., разноски сторени в настоящето производство.

Решението подлежи на касационно обжалване в едномесечен срок от съобщението за изготвянето му до страните пред Върховния касационен съд, при условията на чл.280 от ГПК.

Председател: _____

Член-съдия:

1. _____